

עת"א 15621/10/16 - מדינת ישראל נגד עלי בן המאם נאטור,

בית המשפט המחוזי בחיפה

עת"א 15621-10-16 מדינת ישראל נ' נאטור(אסיר)
תיק חיצוני: 39706-02-15

לפני הרכב כבוד השופטים:
רון שפירא, ס. נשיא [אב"ד]
אברהם אליקים, ס. נשיא
תמר נאות פרי
העותרת

מדינת ישראל

נגד
המשיב
עלי בן המאם נאטור, (אסיר)

פסק דין

בפנינו עתירת המדינה המופנית כנגד החלטת ועדת שחרורים שמקום מושבה בכלא כרמל, אשר הורתה ביום 9/10/16 לשחרר את המשיב שחרור מוקדם על תנאי ממאסרו.

המשיב מרצה מאסר שלישי לאחר שהורשע בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, ביחד עם עבירות נלוות. מדובר באירוע חמור בו קשר המשיב קשר עם אחרים, פרץ לדירתה של קשישה בת 91, אשר התגוררה בדיר מוגן בו עבד המשיב. השודדים פרצו לדירתה באישון לילה, הצמידו את הקשישה אל הריצפה, הסירו מגופה תכשיטים וכן גנבו כספת שהיתה בדירה. בגין הרשעתו הנ"ל גזר עליו בית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרת של הסדר טיעון, עונש של מאסר בפועל לתקופה של 4 שנים ושלושה חודשים. בנוסף הופעל עונש מאסר מותנה בן 18 חודשים, מהם 12 חודשים במצטבר לעונש המאסר שנגזר עליו. בנוסף נגזר עליו עונש מאסר מותנה של 18 חודשים ופיצוי לנפגעת העבירה. להשלמת התמונה יצוין כי העבירה בגינה הוא מרצה את מאסרו כעת נעברה שבועיים לאחר שהשתחרר ממאסרו הקודם.

מועד שחרורו המלא של המשיב ממאסר הוא ביום 23/7/17, המועד בו הגיע לריצוי שני שליש ממאסרו היה ביום 31/7/15, אלא שהדיון בפני הועדה נדחה כדי לאפשר לו לעבור תכנית שיקומית במסגרת שב"ס ובהמשך להשתלב בתכנית טיפולית ייעודית אצל הרשות לשיקום האסיר. עניינו הגיע לדיון בפני ועדת שחרורים בראשות כב' השופט בדימוס חנוך שילוני, ביום 18/9/16. ועדת השחרורים קיימה דיון ראשון ובמסגרתו נתבקשו השלמות ובדיקות מהרשות לשיקום האסיר.

בסיכומי של דבר ולאחר שנמסרו ההשלמות במסגרת תכנית שיקומית, אישרה ועדת השחרורים, בראשות כב' סגנית הנשיא אורית קנטור, את שחרורו המוקדם בכפוף להשתלבותו בתכנית שיקום שנקבעה ע"י רש"א ותנאי פיקוח נוספים. כנגד החלטה זו מופנית עתירת המדינה.

עיקר טענותיה של המדינה, כפי שפורטו הן בכתבי הטענות והן בדיון בפנינו, הן שהמשיב אינו ראוי לשחרור מוקדם מאחר ועברו מלמד כי הוא מסכן את שלום הציבור. לגישת המדינה לא היה מקום להורות על הפנייתו לגיבוש תכנית שיקום בשלב זה, זאת בשים לב לעברו, להתנגדות משטרת ישראל ולהתנהגות שלילית בין כותלי הכלא שנמשכה לאורך זמן. המדינה מצביעה בעתירתה על העובדה שהמשיב חזר לבצע עבירות מיד לאחר שחרורו הקודם ממאסר ולגישתה יש ללמוד מעברו על מסוכנותו, במובן זה שאין הוא ראוי לשחרור וכי הוא מסכן את שלום הציבור כמשמעו בהוראות סעיף 3 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, תשס"א-2001.

בחנו את טיעוני הצדדים ואת כל החומר אשר היה בפני הועדה. מטעמים שיפורטו החלטנו לדחות את עתירת המדינה. נבהיר להלן.

המסגרת הדיונית בה אנו בוחנים את החלטת הועדה היא של עתירה מנהלית, כאשר התערבותנו בהחלטת ועדת שחרורים היא מצומצמת ותייחד למקרים חריגים שניתן להגדירם כחריגה ממשית ממתחם הסבירות, באופן שבו החלטת ועדת השחרורים היא כה מוטעית עד ששום ועדת שחרורים סבירה לא היתה יכולה להחליט כמוה [ראו בג"צ 89/01 **הועד הציבורי לעניינים בישראל נ' ועדת השחרורים**, פ"ד נה(2), 828, 877]. המבחן שלנגד עינינו אינו האם אנו היינו מחליטים החלטה שונה מזו שהחליטה ועדת השחרורים אלא, האם החלטתה של ועדת השחרורים חורגת מסמכותה או שהיא בלתי סבירה בצורה קיצונית באופן המצדיק את התערבותו של בית המשפט בהחלטה. ראו ברע"ב 3686/10 **סמיר גנאמה נ' ועדת השחרורים** (9/12/2010), שם נאמרו הדברים הבאים:

"יודגש כי בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים אינו פועל כערכאת ערעור על החלטת הוועדה, אלא הוא בוחן את החלטת הוועדה כהחלטה מינהלית, ומכאן שהתערבותו של בית המשפט תיעשה רק במקרים בהם קמה עילה מאלה המאפיינות את המשפט המינהלי כנגד החלטת הוועדה. על בית המשפט לשמור על מרחב של שיקול דעת לוועדה בהחלטתה לגבי שחרור אסירים, ולהתערב בהחלטותיה רק אם הן לוקות בחוסר סבירות קיצוני (ראו בין השאר: ע"א 2/83 ועדת השחרורים נ' אסיאס, פ"ד לז(2) 688 (1983); בג"ץ 89/01 הוועד הציבורי נגד עינויים נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2) 838, 871 (2001); רע"ב 4570/02 מחאמיד נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 236 (2002))."

נציין כבר כעת כי בהחלט יתכן שלו כל אחד מאיתנו היה יושב בוועדת השחרורים, כי אז החלטתה היתה שונה, אלא שכאמור, אין זה המבחן. סבורים אנו כי במקרה שבפנינו יש לדחות את העתירה מאחר ולא ניתן לומר כי החלטת ועדת השחרורים היא החלטה החורגת חריגה קיצונית ממתחם הסבירות.

אין חולק כי עברו של המשיב מכביד. העובדה שביצע עבירה חמורה של שוד קשישה שבועיים לאחר ששוחרר שחרור מוקדם, אכן נזקפת לחובתו. עם זאת לא ניתן שלא להביא בחשבון נתונים אשר עמדו לנגד עיני הועדה כאשר הועדה אינה מתעלמת מהתנהגות בלתי חיובית של האסיר בעיקר בראשית מאסרו.

כפי שצוין לעיל, מועד שני שליש מאסרו של האסיר חלף כבר לפני למעלה משנה. האסיר עשה מאמצים והשתלב בתכנית טיפולית. מדוחות שב"ס ניתן לראות כי בדרך כלל ובעיקר בשנה האחרונה, התנהגותו של האסיר היתה סבירה. גורמי הטיפול בכלא הצביעו בדו"ח מיום 4/9/16 על שינוי מגמה חיובי ומוטיבציה לשינוי אורחות חיים. כפי שצוין, במהלך השנה האחרונה, עשה המשיב צעדים המצביעים על שיפור בהתנהגות. המשיב יצא לחופשות באופן סדיר ולא נטען כי חופשותיו נוצלו לרעה. הרשות לשיקום האסיר נרתמה לעניינו ובנתה עבורו תכנית שיקומית. גורמי השיקום לא התעלמו מהעובדה שבראשית מאסרו הפר המשיב כללי התנהגות ואף הועבר מכלא צלמון לכלא שיטה ובהמשך לכלא כרמל ואולם בסיומו של הליך ממושך, סברו גורמי הטיפול בכלא כי המשיב מתפקד באופן חיובי ומפיק תועלת מההליך הטיפולי הממושך. בהתאם גם גובשה תכנית שיקום ע"י הרשות לשיקום האסיר. כפי שצוין לעיל תכנית השיקום הושלמה בשים לב להערות והנחיות ועדת השחרורים ובסיכומו של דבר גובשה תכנית הכוללת תעסוקה מלאה, פיקוח ומעצר בית לילי.

נזכיר לענין זה כי בראש מעייניה של ועדת השחרורים עומדים סיכויי השיקום של האסיר ובחינתם אל מול חשש מפני מסוכנות עתידית. תפקידה של ועדת השחרורים הוא לנסות ולצפות פני עתיד, להעריך את סיכויי השיקום וזאת תוך היעזרות בחוות דעת מקצועיות. הערכות אלו לגבי העתיד כוללות גם התחשבות באירועי העבר ואולם, כל זאת יש לעשות תוך איזון כל הנתונים ובפרספקטיבה נכונה, כך שעניי הועדה נשואות אל העתיד [ראו: רע"ב 5709/16 פלוני נ' **מדינת ישראל** (8.8.2016), פסקה 4 והאסמכתאות שפורטו שם].

נוסיף עוד, תוך התייחסות אל מניעת מסוכנות עתידית, כי לעולם אין וודאות בעת שחרורו של אסיר שחרור מוקדם, כי לא תהיה כל מסוכנות או אפשרות כי יחזור ויבצע עבירות. אלא שבענין זה יש להביא בחשבון, מעבר למידת השתלבותו של האסיר בתוכניות שיקום והתנהגותו בעת ריצוי מאסרו, גם את סדרי הפיקוח שקובעת ועדת השחרורים וכן אמצעים אחרים שיש בהם כדי להרתיע מפני חזרה מביצוע עבירות. בעניינו של המשיב שבפנינו ראוי להזכיר כי מעורבות נוספת בפלילים עלולה גם לגרום להפעלת מאסר מותנה בן 18 חודשים שגזר עליו בית המשפט המחוזי בתל אביב ביחד עם עונש המאסר אותו הוא מרצה כעת. יש לקוות כי עונש המאסר המותנה יהווה גם הוא גורם אשר ירתיע את המשיב מלחזור ולבצע עבירות.

בהביאנו בחשבון כל אלו, לרבות העובדה שלמעשה האסיר כבר ריצה כ- 85% מתקופת מאסרו, וכאשר מביאים אנו בחשבון את התאמת תכנית הפיקוח והמעקב של הרשות לשיקום האסיר לדרישות ועדת השחרורים, סבורים אנו כי לא ניתן לומר שההחלטה הסופית של ועדת השחרורים היא בלתי סבירה בצורה קיצונית, באופן המצדיק את התערבותו של בית משפט מנהלי בהחלטה.

אשר על כן, אנו מורים על דחיית העתירה במובן זה, שבכפוף למילוי התנאים שקבעה ועדת השחרורים ישוחרר המשיב ממאסרו. נדגיש ונבהיר לאסיר כי אם יפר את הוראות ועדת השחרורים והתנאים שנקבעו על ידה, לרבות אי שיתוף פעולה עם גורמי הרשות לשיקום האסיר, כי אז תוכל ועדת השחרורים להורות על הפקעת רישיונו והחזרתו אל חומות

הכלא כדי להשלים את ריצוי יתרת מאסרו.

מאחר ופסק דינו ניתן בהעדר הצדדים, וכדי לאפשר למדינה לשקול צעדיה, אנו מורים כי שחרורו של המשיב יעוכב עד ליום 2/11/16 שעה 18:00.

עם זאת, אנו מורים כי המדינה תפעל לגיבוש עמדתה מוקדם ככל שניתן וככל שתחליט שלא לפנות לערכאה נוספת, תימסר על כך הודעה וניתן יהיה להקדים את מועד השחרור.

המזכירות תשלח עותק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ה תשרי תשע"ז, 27 אוקטובר 2016, בהעדר הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת

אברהם אליקים, סגן נשיא

רון שפירא, סגן
נשיא
[אב"ד]